

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

VOLUME III. — LETO III.

CLEVELAND, O., SREDA, (WEDNESDAY) DEC. 15., 1920.

ST. 295 (NO.)

Single Copy 3c

Entered as Second Class Matter April 29th, 1918, at the Post Office at Cleveland, O. under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

Posamezna številka 3c

VAŽEN PREDLOG SENATORJA BORAH ZA ZNIŽANJE MORNARIŠKIH STROŠKOV.

PREDLAGA, DA PRIDE MED ZDRUŽENIMI DRŽAVAMI, JAPONSKO IN ANGLIJO DO SPORAZUMA ZA PRENEHANJE MORNARIŠKEGA OBOROŽEVANJA. — DANIELS JE NASPROTEN TEMU PREDLOGU.

WASHINGTON, 14. dec. — Senator William E. Borah in Idaho je danes popoldne stavil predlog, glasom katerega naj bi prišlo med Združenimi državami, Anglijo in Japonsko do medsebojnega sporazuma za takojšnjo znižanja mornariškega programa.

Resolucija je bila izročena senatnemu komiteju za zunanje zadeve, pred katerim bo njen sprejem zagovarjal avtor resolucije, senator Borah.

Glasom načrta naj bi Združene države prevzele vodstvo pri tem razoroževalnem načrtu in to popolnoma izven Lige narodov, kar se smatra največje važnosti.

Pod ekonomskim pritiskom in reakcijo, ki je zavladala po svetovni vojni, je opaziti v kongresu razvoj razpoloženja, ki je naklonjeno znižanju armadnih stroškov in ki zahteva, da se omeji obstoječi mornariški načrt.

Senator Borah je izrazil ta psihološki moment, ko je Japonska izjavila pred zborovanjem Lige narodov, da je razoroženje nemogoče, dokler so Združene države izven Lige in ne vezane po njenih odločitvah, ter je prišel na dan s predlogom, katerega namen je dokazati, da je omejitev oboroževanja mogoča izven okvira Lige narodov.

Očitno je, da resolucija vsaj deloma vtelevuje odgovor nepreklicanih nasprotnikov Lige narodov na obdobje, češ, da nimajo nuditi nikakega nadomestila za pospeševanje miru.

WASHINGTON, 14. dec. — Ko je mornariški tajnik Daniels danes izročil mornariškemu odseku poslanke zbornice priporočila za mornariški gradbeni program, je izjavil:

„Jaz sem popolnoma prepričan, da Združene države ne morejo prenehati z oboroževanjem na morju.“

Bila bi napaka, skoro zločin, ako bi Združene države stopile v zvezo z eno ali več državami za prenehanje ali omejitev mornariške konstrukcije. To bi gotovo povzročilo sumnje pri drugih narodih.“

Daniels se je izjavil, da se popolnoma strinja z nedavno izjavo novoizvoljenega predsednika Hardinga, ki se je pred kratkim v Norfolku izrazil, da naj bi bila mornarica sorazmerno enaka narodnim interesom, povdarja joč obenem, da mora biti ameriška mornarica kos vsaki črugi mornarici na svetu.

Anglija se baje posluži blokade proti Irski.

London, 14. dec. — Danes popoldne se je tukaj razširila vest, da namerava kabinet vzeti v razmotrivanje predlog, da-li naj bi se poslužilo mornariške blokade, ob južnozpadni obali Irske, kjer je proglašen preki sod.

Sir Hamar Greenwood, glavni tajnik za Irsko, je imel danes dve nujni konferenci z ministrskim predsednikom Lloyd Georgeom. Ministrski predsednik je bil navzoč tudi na seji obrambnega koncilja, in misli se, da ima to zvezo z blokadnim predlogom.

Kot pravijo semkaj došla poročila, so v Corku izbruhnil novi boji med Sinfajnovci in angleškimi četami.

Sir Hamar Greenwood je pred poslansko zbornico izjavil, da ne veruje, da so angleške čete namenoma povzročile požar, ki je pokončil štiri bloke v najlepšem delu mesta Corka, medtem ko se je v zunanem ministrstvu odprto priznalo, da je bil to zopet nov slučaj masčevalnosti od strani angleške vojaške uprave.

Ogenj še vedno tli v razvalinah poslopj v Corku, in skupna škoda še ni dogmana; poleg številnih rezidenc je uničenih okrog 40 najfinejših trgovin in pisarniških lokalov v mestu.

Na stotine ljudi je zbežalo iz mesta, in prizori, ki se nudijo so slični onim, ki so se dogajali v Franciji tekom vojne.

General McReady je izdal proklamacijo, v kateri se naznanja, da „Anglija nima nikakega spora z irskim ljudstvom, temveč, da je ta stroga naredba namenjena le proti povzročiteljem zločinov, grozovitosti in upora.“

Harding in Liga.

Washington, 14. dec. — Dve stvari so, ki delajo skrbni skupini nespravljivih sovražnikov Lige narodov. Ena je ta, da se novoizvoljeni predsednik obrača proti sedanji Ligi, in da je prišel do odločitve, da naj bi se uporabljal sedanji ustroj Lige, seveda pod pogojem, da se sprejme potrebne pridržke, ki bi odvezali Ameriko od sodelovanja z drugimi narodi glede točk, s katerimi se Amerika ne strinja. Druga stvar, ki dela tej skupini skrbi, je to, da kaže Harding izredno veliko nagnjenje za Herbert Hooverja, in je dal vedeti, da ga želi imeti v svojem kabinetu.

Ko se je Harding pred kratkim mudil v Washingtonu, je jako presenetil gotove člane „nespravljivih“ s prijateljskimi opazkami glede Hooverja. Kot znano je vodja „nespravljivih“ senator Johnson vodil proti Hooverju v Californiji boj, in da se prakse onega boja še ni popolnoma zacelile. Zato je čisto jasno, da je v Johnsonovi struji zavladalo veliko presenečenje spriču Hardingove prijavnosti napram Hooverju.

Toda Johnson ni edini, na katerega ima Hooverjevo ime tak učinek kot če se bika draži z rdečo zastavo. Ko so vprašali senatorja Penroseja, kaj misli o Hooverju kot kabinetnem članu, je dejal, da take govornice smatra za šalo. Ako bo Harding izbral Hooverja za kabinet, tedaj bo najbrž zavzemal po-

PROFITARSTVO S PREGOM OŽIGOSANO.

SENATOR KENYON PRAVI, DA AKO SE NEKAJ NE UKRENE, TEDAJ BO DELOVAL ZA NACIJONALIZACIJO RUDNIKOV.

WASHINGTON, 14. decembra. — Senatni komitej za produkcijo in rekonstrukcijo je danes podal del svojega poročila, v katerem se ostro kritizuje nesramno in brezprimerno profitarstvo in špekulacijo, ki vlada v premogovni industriji. Ako se temu ne napravi konec, tedaj se bo delovalo za drastične zakone v tem smislu, pravi poročilo.

V splošnem priporočila poročilo, ki prosi za nadaljevanje preiskave, da vlada deluje za sodelovanje pod vladnim nadzorstvom v gradbeni industriji, toda trije republikanski člani komiteja, senatorji Calder, Edge in Kenyon so svoje podatke opremili z nadaljnimi izjavami, ki so vse za to, da se naredi posebne zakone, ki bodo skrbeli za odpravo sedanjih metod produkcije in distribucije premoga.

„To se mora napraviti,“ je dejal senator Calder, medtem ko je senator Kenyon izjavil, da ako se tega ne napravi, tedaj bo on za svojo osebo zahteval, da se rudniki nacionalizirajo.

Senator Edge je dejal: „Premogovna industrija ne more prinesiti reda iz sedaj vladajočega kaosa, in nuditi trpečemu ljudstvu vsaj nekoliko odpomoči, zato sem v tem slučaju pripravljen opustiti moje nasprotstvo proti vladnemu vmešavanju v privatno trgovino in priporočati zakonodajno akcijo.“

Poročila rekonstrukcijskega odseka se delno glasi: „Profitarstvo s premogom, posebno po izdajanju prvenstvenih naredb meddržavne prometne komisije, se je nadaljevalo brez oviranja od strani justičnega departamenta, kar je velika narodna sramota. Dopustilo se je, da je premogovna špekulacija monopolizirala transportne facilitete, da je zadrževala konstrukcijo in zviševala ceno izdelovanju in distribuciji potrebščin v splošnem. Ta špekulacija je povzročila krvavenje lastnikov domov, javnih naprav in industrij.“

„Naša preiskava premogovnega položaja nas je prepričala, da privatni interesi, ki so sedaj v kontroli produkcije in distribucije ne morejo preprečiti ponovitve sedanjega žalostnega položaja, navzlic prizadevanju nekaterih, in da je dolžnost vlade, da se podzame take umestne in praktične korake, o katerih se zdi, da bodo ozdravili to zlo.“

Poročilo pravi, da naj bi se, ako bi ne bilo drugače mogoče, uvedlo vladno upravo nad produkcijo in distribucijo, za sedaj pa se priporoča, da naj operatorji, prodajalci premoga na debelo in drobno vložijo pri vladi popolna in pogosta poročila.

zicijo tajnika za notranje zadeve.

Bombe za Konstantina.

Atene, 14. dec.—V Milanu se je našlo bombe, ki so bile namenjene za kralja Konstantina. Bombe so bila najdene v posesti dveh grkov. Ko se je o tem obveščil kraljev štab, je pokazal značen prijatelj novoizvoljenega predsednika Hardinga, izrazil, da sta se on in Harding v zadnjem času veliko pogovarjala, da-li bi ne bilo umestno, da bi prava mu je peskrbela dovolj to Zdržene države pričele z akcijo vrnih voz, da je naložil nam 220 zabojev, v katerih se nahaja po hištvo.

TAFT BO VRHOVNI SODNIK.

Marion, 14. dec.—Kot se govori, bo Harding imenoval bivšega predsednika Tafta vrhovnim sodnikom najvišjega sodišča Združenih držav.

Marion, 14. dec.—Kot se govori, bo Harding imenoval bivšega predsednika Tafta vrhovnim sodnikom najvišjega sodišča Združenih držav.

čalo o vojni. Takrat je Bryanova sugestija vzbudila malo odziva, sedaj pa je prišla podpora za njegov načrt iz nepričakovane mesta, namreč od in da naj bi ljudstvo odlo-

RUSKI VTISI.

Prvi razredi srednjih šol so nudili včasih prizor pravega kaosa, in včasih celo škandala. Seveda potom izkušeni se je napravilo vse tako kakor se je zdelo primerno.

Otroški šolski koncili imajo sedaj samo moč razpravljati ali sugestirati, in tudi to samo pod vodstvom učiteljev, in vedlo se je tudi razne kazni, ki obstojajo iz tega, da mora otrok opraviti kako delo, ki je koristno in poučljivo obenem. Glavno teškoča za šole, katerih učenci žive po domovih, pride z zimo, ker je veliko otrok, ki nima gorke obleke in čevljev, da bi mogli iti iz hiše, in včasih se zgodi, da tudi šoli primanjkuje kuriva.

Nova Rusija je polna vsakovrstnih eksperimentov in novosti na vzgojnem polju, in dasiravno sem imel priliko ogledati si vse različne eksperimente po nekoliko, pa mi prostor komaj dovoljuje, da vse naštejemo.

Tako na primer so pridružene k univerzam pripravljavnice, kjer talentirani delavci obeh spolov, ki jih nominira njih strokovna unija, lahko gredo skozi enoletni pripravljalni tečaj, tekom katerega časa dobivajo plačo in hrano. Ta misel je dobra, toda čas je v nekaterih slučajih prekratek.

Boj izredne in karakteristične na pa je institucija v Moskvi in Petrogradu, ki je poznana kot „priletkult“. Njen namen je razviti artistične darove onih delavcev, ki se jim preje ni nikdar nudila ta prilika. Vodijo se tečajji v literaturi, glasbi, slikarstvu in kiparstvu. Dvomim, da se je našlo kaj prvorazrednih talentov. Zrelejši dijaki so producirali precej poezije, nekaj iger in glasbenih sklad, ki so bile objavljene. Med poslednje imenovanimi je nekaj pesmi resnično lirčne vrednosti poleg nekaterih obžalovanja vrednih skladb, katere je navdahnila politika.

Številni šol, v katerih učenci tudi stanujejo, se je povišalo od 15 na 78, pri čemur so vsteti tudi zavodi za sirote, za gluhe in neme in posebna kolonija na deželi za slabotne na duhu.

Jako zanimiv pojav tega razvoja je tudi otroško sodišče, ki sestoji iz enega zdravnika, enega učitelja in enega postavnega zastopnika; to sodišče obravnava slučaje mladostnih kriminalcev — povečini tatov — in ima tudi pravico poslati otroka, ki je živel v slabih okoliščinah, v enega izmed teh šolskih domov. Deluje s pomočjo prostovoljne organizacije, sestojee povečini iz mladih ljudi, ki se zove „bratje in sestre za socialno pomoč“, in ki posveča svojo skrb zanemarjenim in zapuščenim otrokom. Deset članov te organizacije je v Moskvi, kjer se vdeležujejo poučnega tečaja v tem delu.

Komunisti so po pravici lahko ponosni na svojo organizacijo za protekcijo (Ohrano) otrok, v čemur je zapopadeno moralno blagostanje, vzgoja, zabava, kakor tudi preskrba za živež in higijeno otrok.

V Vladimiru se je otvorilo že tudi več otroških igrišč, in bil je tudi neki takozvan otroški klub, v katerem sem videl otroke, kako so tesali, slikali in prizarjali predstave kar na svojo roko in pa s pomočjo učitelje, ki so jim pomagale po šolskih urah.

Tekom dolgih letnih počitnic se je otroke organiziralo, da so se zabavali in obenem vršili koristno delo s tem, da so nabirali zdravilne rastline in smrekove storže, katere se je rabilo za kurjavo. Nepotrebno bi bilo povdarjati, da je vse to v Rusiji popolnoma novo in brez enakega slučaja v prejšnjih časih.

Koliko v resnici novega se je napravilo na deželi, sem skrbno preiskal v Vladimiru. Število nižjerazrednih šol v provinci je izza revolucije poskočilo od 1793 na 1910; število srednjih šol se je povišalo od 50 na 62. Število učencev v obeh vrstah šol se je zvišalo pa od 110.500 na 175.800. V tej provinci živi približno 317.000 otrok šolske starosti. Vodja vzgojevalnega departamenta se je upravičeval vzpričo navedenih števil, akoravno kažejo precejšen napredek. Ne-

(Dalje prihodnjic)

Nemčija - dežela ponaredb.

Berlin, 14. dec. — Nemški tovarnarji so preplavili vse tujakajšnje trge z raznimi ponaredbami ameriških, angleških in francoskih izdelkov, izmed katerih so nekatere jako dobre, tako da jih je težko razločiti od pravih izdelkov, druge po skoro smešno slabe.

Človek, ki stopi v tobakarno in zahteva zavojček angleških ali ameriških cigaret, bo dobil zavojček, ki bo nazunaj izgledal precej podoben originalu. Cena je navadno nekoliko nižja, in si kupljenega niti natančno ogleda. Pozneje pa spozna, da ima nemške cigarete. Maloštevilne vrste importiranega tobaka se prodajajo zelo drago, in tobak, ki ni bil prinešen kot kontrabant, nese kolek, ki kaže, da se je plačalo importni davek. Celo po nekaterih boljših restavrantih se ne dobi drugih kot ponarejenih cigaret.

Največ nemških ponaredb pa se proda po lekarnah. Importirani toaletni predmeti, posebiti no miho, zobna čistila in razna

kožna mazila, so jako redki.

Toda dobi se vse polno ponaredb znanih ameriških izdelkov te vrste. Po gostilnah se vidi steklenice znanih angleških žganj. Napravi se le majhno izpremembo v imenu ali trgovski znakmi, v steklenicah pa se nahajata nemško žganje, ki čisto diši po žitnem alkoholu.

Nemški iznajdljivi talent je šel celo dalje, in ponarejuje se tudi vsakovrstno opravo. Človek vidi v oknu obleko po veliko zmerni ceni, ki izgleda precej trdna. Ko pa si jo človek natančno ogleda, vidi, da je obleka narejena iz papirja. Iz papirja se dela klobuke, kape, hlače, in celo srejce.

VANDERLIP NE GRE V WASHINGTON.

New York, 14. dec.—Washington B. Vanderlip, ki trdi, da je dobil od ruske sovjetske vlade jako obsežne koncesije, je opustil svoj načrt da bi nemudoma šel v Washington in pripravil kongresu obnovitev trgovine z Rusijo. Mesto tega bo šel v Los Angeles, da se pogaja s financirji, ki so zainteresirani v koncesije, ki jih je izposloval v Rusiji.

"Enakopravnost"

IZHAJA VSAK DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV
ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Owned and Published by
THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
Business Place of the Corporation: 6418 ST. CLAIR AVE.

SUBSCRIPTION RATES:
By Carrier 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00
Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail..... 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50
3 mo. \$2.00.

United States 1 year \$4.50, 6 mo. \$2.75, 3 mo. \$2.00
Europe and Canada 1 year \$7.00, 6 mo. \$4.00
POSAMEZNA ŠTEVILKA 3c SINGLE COPY 3c

Lastnje in izdaja za
Ameriško-Jugoslavanska Tiskovna Družba.
6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 651. 6418 ST. CLAIR AVE.

Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravljanje.
CLEVELAND, O., SREDA, (WEDNESDAY) DEC. 15., 1920.

104

ODLOČITEV.

"Naprej" od dne 12. nov. piše:

Kocka je padla — jadransko vprašanje je rešeno. — Rešeno seveda začasno. Kajti o definitivni rešitvi tega vprašanja še dolgo ne more biti govora.

Rešitev, katero je predlagala Italija in na katero je naša delegacija vsled sile razmer moralá pristati, je rešitev v smislu italijanskega kapitalističnega imperijalizma. Italija je revna dežela, brez tolikih lastnih dohodkov in virov premoženja, da bi mogla prehraniti svoje prebivalstvo. Zato si mora iskati pridobitvenih možnosti drugod. Naprej je vrgla svoje oči na kolonije v Afriki. Ker je pa tam doživela neuspeh za neuspehom, zato si je poiskala točko najmanjšega odpora. To točko je našla. Balkan, oziroma Jugoslavija je pokrajina, ki je danes notranje najmanj urejena in zato nima dovolj odporne sile, da bi se ustavila pohlepu po njenem blagu od tuje strani.

Italija je pred vojno svojo industrijo prav lepo razvila. Industrijo je morala razviti zato, da je dala svojim glavnim revnežem kruha. Italijanska industrija je uvažala sicer vse za industrijo potrebne surovine od drugod, premost iz Nemčije, les iz Avstrije, polfabrikate iz zapadnoevropskih držav, toda nizke delavske plače so italijanski industriji vendarle omogočevale ugoden razvoj. Danes je stvar drugačna. Surovine so redke in drage in treba je poiskati novih virov dohodkov.

Italija je gledala že pred svetovno vojno na Balkan. Gledala je bogate šume v Bosni in na ogromne agrikulturo v Srbiji. Tam so tisti zakladi surovin, katere Italija tako željno pričakuje. Tam jih je največ in najcenejši so.

Zato stremi Italija za tem, da pride do kolikor mogoče ugodnih zvez z Balkanom. Laška kalkulacija je ta: Če dobimo mi na vzhodni obali jadranskega morja svoja oporišča v Dalmaciji, v Albaniji ali pa v Trstu, potem bomo imeli v svojih rokah najkrajšo trgovsko pot od laških industrijskih središč na Balkan in za industrijo potrebne surovine bodo prihajale po najkrajši poti z Balkana k nam v Italijo. Tako si bomo zagotovili nad Balkanom svojo industrijsko hegemonijo in vrgli vsako konkurenco.

Prvi del te kalkulacije je danes za Italijo oživotvorjen: Svoja trgovska oporišča na vzhodni jadranski obali je Italija danes dobila. Veliko vprašanje pa je, kako bo z drugim delom laškega načrta! Danes se tudi Balkan zaveda svoje gospodarske neodvisnosti in velikega pomena lastne industrije. Trgovska pota med Beogradom in

zapadno Evropo so že danes mnogo bolj gladka kakor skok preko Adrije! Uresničenje drugega dela italijanske kalkulacije je torej zelo problematično in to je kar nas vsaj nekoliko tolaži.

Začasni sporazum z Italijo je pa resen opomin na naše stranke da se začno nekoliko bolj brigati za notranjo konsolidacijo države. Danes štejemo že skoraj dve leti po ujedinijenju in naša notranja ureditev stoji še zelo na tisti točki, kjer s mostali ob začetku. Naša notranja razkosanost in razdrasanost nam je škodovala največ. To je treba z resnobo uvideti in — priznati. Ko bi se bili mi vrgli z vso silo na notranjo ureditev države in predvsem na ureditev uprave že od vsega začetka, bi si bili ohranili tudi naklonjenost velikih sil, ki je v početku brez dvoma bila na naši strani; še do danes in zaradi naše lastne notranje moči si Italija tudi ne bi bila upala nikdar postaviti takih pretiranih zahtev kot jih je. Če leži bolnik v postelji z groznico in se ves trese od notranje slabosti, mu vsak lahko vleče odejo s telesa. Seveda naši državniki in politiki so se izgovarjali, da na ureditev notranje uprave ni misliti, dokler nimamo ugotovljenih državnih mej — in tako se je vrtela stvar v krogu brez konca: Dokler ni dobre uprave, ni dobrih državnih mej in dokler ni določenih mej, ni mogoča ureditev uprave. Kje tiči v tem "krogu" napaka ni težko pogoditi: Upravo naj bi bili začeli reformirati tam, kjer so bile meje v naši oblasti in stvar bi bila popolnoma druga! Zato mora biti prva briga in skrb vladajoče gospode, da se reformira naša državna uprava.

Dobra uprava pomenja za nas končno ozdravljenje iz vsega neznesnega nezadovoljstva, ki se je razširilo po naši državi in ki se od vseh tujih in domačih nasprotnikov naravnost neusmiljeno izkorišča za netenje plemenskega in verskega sovraštva, čeprav zelo pogosto čisto po krivici! Na polju uprave imamo vsi grehov dovolj na vesti, kar nas je brez razlike plemena in ver. Gnilega je dovolj ne samo v Beogradu, ampak tudi v Zagrebu in v Ljubljani! Tu bo treba pričeti z resnim delom in to je najtežja naloga, ki čaka konstituantno in še nekaj parlamentov, ki pridejo za njo. Najtežja naloga pravimo: to pa zato, ker nimamo sposobnih ljudi za vodstvo uprave: mi imamo dovolj manipulantov za "ekshibit" in "ekspedit" nimamo pa incitativnih ljudi ki znajo dati direktive. Tega pa niso krivi ne Srbi, ne Hrvati, ne Slovenci, ampak krive so razmere, v katerih smo živeli pred vojno. Vsako obdolževanje Srbov ali Hrvatov ali Slovencev v tem oziru je odveč, ker smo v tem oziru revni vsi skupaj.

Vsled tega pa ne smemo obupavati. Obup je danes zločin nad državo. Treba je eno: pogledati resnici v obraz, priznati jo kakoršna je, in potem gledati, kako se bo dalo žalostno notranje stanje države izboljšati. S plemenskim in verskim sovraštvom gotovo ne pač pa s solidnim delom zajedno.

Kadar bo dosežen ta cilj, potem bo pa naš vnanji položaj vse drugačen. Bolnik v postelji se ne more braniti, če mu potegnejo magari srajco s telesa, zdrav človek pa že zagradi za kakšno orodje, da pritepenca odžene.

Končna rešitev tega vprašanja še ni padla. Mogoče je to rešiti na dva načina: če bo ostal dosednji kapitalistično imperijalistični sistem v veljavi še dolgo vrsto let, potem znači podpis na danes sklenjeni pogodbi še na mobilizacijski proglas prej ali slej čeprav čez 50 let: če pa pride drugi sistem na vrsto, je mogoče tudi miren sporazum, seveda na drugačni podlagi kot je sklenjen današnji. Mi kot socialisti si želimo drugo pot.

zapustim, ako bi se ti znaki kdaj pojavili, predvsem pa, da ga nikdar ne dam v norišnico. Te bojzani nisem mogla razumeti, morebiti zbog tega, ker sem postala fatalistinja glede blaznosti, ko sem videla, kako nepričakovano je napadla Habsburžane pa moje bližnje sorodnike bavarske kraljeve hiše.

Z grofom Jurijem sva se sešla s cesarico na postaji; ona me je ponovno poljubila; nato se je podala z nami v naš hotel, kjer je bila dolga vrsta sob rezervirana zanj. Potem ko sem se nekaj časa razgovarjala z napolitansko kraljico, sem prejela obvestilo, naj grem k njej.

Ko sem vstopila, me je Elizabeta motrila s precej ciničnim pogledom. Nato pa je brez uvoda rekla:

"No — kako pa se ti godi z Jurijem?"

"Kako se mi godi?" Pri teh besedah so si moja udošena čustva dala duška in povedala sem ji vse. Cesarica je pozorno poslušala in rekla: "Kakšna škoda, da je tako sovegljav! Vseeno pa, draga moja, si moraš iz slabe kupčije vzeti pač najboljšo. Živi brez prepira in — zabavaj se, kakor se pač dobro moreš." Zmajala je z rameni, ko je to rekla, in lahko sem videla, da se je odrekla Juriju, kakor da je nevreden vsake obzirnosti.

Elizabeta je pripeljala seboj svoje spremstvo in sešla ase mse s svojimi nekdanjimi znanci, z grofico Fuerstenberg, z grofico Festetič in dr. Wiederhoferjem. Elizabeta je naredila in prejela mnogo zasebnih obiskov, in ko sem prvič videla angleško prestolonaslednico, sem v polni meri delila čislanje moje tete do nje. Pokojna vojvodinja Teck, lepa ženska bujne zunanosti, ji pripeljala svoje otroke, da vidijo Elizabeto, in spominjam se sedanje angleške kraljice kot majhne zale deklice, njeni bratje pa so bili po mojih mislih žal fantiči.

Neki dan mi je cesarica sporočila, da želi, da bi šla z njo na Windsorski grad. Teta Cissi, ki je vedno občudovala kraljico Viktorijo kot vladarico, je ob-

Nazori idealista.

Anatolij Jermakov.

Zadnjikrat sem videl svojega starega prijatelja in sodruga Pjevokova leta 1912 v Kansku. Mi pregnanci smo bili, kot navadno, vedno pred prihodom vlaka z novimi izgnanci, zbrani na postaji, da jih pozdravimo. V tem transportu je bil tudi on. Jaz sem prišel pozneje v kriminal, kjer sem imel dovolj prilike natančneje ga izpoznati. V desetih letih revolucionarne aktivnosti se ni prav nič izpremenil, temveč je ostal vedno oni stari in vročekrvni človek. En teden pozneje je bil odveden v pokrajino, ki mu je bila določena, in od tedaj ga nisem več videl. Samo za časa revolucije sem čul, da se je tudi on povrnil iz pregnanstva, toda videti ga nisem imel sreče. Lahko si torej predstavljate moje veselje, ko sem ga te dni mahoma ugledal. Njegova zunanost se je prav malo izpremenila. Videle se je celo, da izgleda mlajši, ker je imel kratko pristrizeno brke. Zelo sem se temu čudil, ker mi je bilo znano, da je velik sovražnik mode in ker se je vedno razlikoval od drugih vsled svoje neleppe obleke. Se bolj pa sem se začudil, ko sem opazil, da so njegove oči izgubile ves oni mladeniški sijaj. Pred menoj je stal državni uradnik z debelo listnico za akte.

Poljubila sva se. Za kratek trenutek je spreletel njegov obraz smehljaj, ki pa se je kmalu izpremenil v strogi usmev.

Tipični uradni načelnik! "Glej, stara sablja, kako si se življev in to življenje? To je interesantno." Pričela sva govoriti.

"Kako živiš? Kaj delaš?" "Živim?" in njegove ustnice se naberejo v zaničljiv usmev. "Rinem se skozi. No, delam v gospodarskem svetju. Tu, glej, celo listnico za akte imam! Vse skupaj naj vzame hudič. Dolgočasno je za umreti."

"Toda daj mir! Čudno izgleda!"

"Da, to je ravno... Samo predstavljaj si" — in Pjevok je pričel s šepetajočim glasom pripovedovati — "raste mi trebuh... Grozno, naravnost grozno..."

Njegov obraz je dobil obupen izraz. "Popolno pomanjkanje duševnega življenja... Večni lov za krompirjem, sarledami, kruhom... Življenje živali — in rezultat? Glej, to-le" — in pokazal je s prstom na svoj veliki trebuh. — "Ne vem, kaj naj-

storim. Iznebil bi se ga rad, a se ga ne morem. Popolno spanje možgan... Niti enega svetlobnega žarka! Saj sem vendar nekoliko literata... Pisal bi hajev z Rusijo bo bolj gotovo do-rad. — In baš sedaj so za začet-vedlo do ekonomske anarhije in nike tako ugodni časi... Pa niti propasti kot karkoli drugega," je ene same zdrave misli. Krom dejal včeraj v svojem govoru pir, kruh, pfej!" — Pjevok je pred clevelandsko trgovsko zbor-nes divji pljunil.

Resnično, to ni bilo zanj. Ne eksekutivne ameriške socialistečne trebuh, ne večni lov za krom-stranke. "To ni samo moje mne-pirjem. Odkar sem ga poznal je, temveč prepričanje najmož-je na jed najmanj misli. In nejših duhov Evrope. Državniki mnogokrat je šel lačen spat, da-in časnikarji številnih dežela so si je imel priliko, da si napolni me zogotavljal, da je nota ame-želodec. Rad bi ga bil tolažil. riška državnega tajnika Colbyja.

"No, veš, to je samo nekaj ki jo je poslal Italiji z ozirom na mimo idočega. Epidemija krom Rusijo, prišla kot osvetožujo ve-pirja se je polastila vseh, toda ter. Seveda, čisto razumljivo je, pri tebi je ozdravljiva, ker si že zakaj se Lloyd Geoga pogaja s sam spoznal svojo bolezen. Šele sovjetskimi zastopniki. On jih ho-če ne bi o tem nič vedel, bi bilo če odvrtni od tega, da bi obvaro-slabo s teboj."

"K vragu s to dobo! Vleče se Spargo je nedalje rekel: "Boljše-že preko enega leta... in niti vizez ni le očgovoren za stisko ene vrste. Ali moreš zapopasti Rusije, temveč tudi za velik del to? Če ne bi bilo tega prokle-trpljenja v Evropi." Ob koncu tega krompirja, bi v tem času govora se je Spargo izjavil na-že spisal kako povest. Pridi vendar k nam; stanujem takoj pripada nobeni stranki, da pa je poleg. Kramljali bomo in mi-slili na našo slavno preteklost. Tudi jedli bomo kako malenkost. Imam namreč prompir in prist-no kavo" — prijel me je za ro-ko in šla sva.

Ker nisem pisatelj in ker ne zaničujem krompirja, zato po-nudbe nisem odbil. Nasprotno: celo vesel sem bil, ker te žlahtne rastline že več dni nisem oku-sil.

On je stanoval v nekem me-ščanskem stanovanju: pohištvo, prevlečeno s svilo, ogledala, elek-trična razsvetljava. Z eno be-sedo: gotov "milostivi gospod" s plačo, ki se računa na tisoče. Ogledaj si idealista! Kako se je razmel na vse. Zavidal sem mu.

"Maruška, predstavita se eden drugemu. To je moj tovariš iz kriminala," me je predstavil svoj mladi, lepi ženi. "Ah, Danjelka, Danjelka, če bi bil se-daj pred nama takole krožnik kriminalnih spargljev, to bi bi-lo veselje."

In njegove oči so zablestele.

Ah, če bi bili tukaj! "Jaz sem si v skominih obilnil ustne.

"No, in sedaj, Maruška, pripra-vi nam par krompirjev in speci-nam kaj h kavi. Pojdi Danjel-ka, greva v moj kabinet, sedi in puši."

Meni, ki sem prišel z dežele, so bile tudi cigarete luksuz, za-to sem se z veseljem odzval nje-govemu povabilu.

"Tu vidiš moje nesrečne lite-rarne poskuse." Pjevok je vzvel iz pisalne mize par pol pa-

Lokalne novice.

— "Obnovitev trgovskih odno-sajev z Rusijo bo bolj gotovo do-rad. — In baš sedaj so za začet-vedlo do ekonomske anarhije in nike tako ugodni časi... Pa niti propasti kot karkoli drugega," je ene same zdrave misli. Krom dejal včeraj v svojem govoru pir, kruh, pfej!" — Pjevok je pred clevelandsko trgovsko zbor-nes divji pljunil.

Resnično, to ni bilo zanj. Ne eksekutivne ameriške socialistečne trebuh, ne večni lov za krom-stranke. "To ni samo moje mne-pirjem. Odkar sem ga poznal je, temveč prepričanje najmož-je na jed najmanj misli. In nejših duhov Evrope. Državniki mnogokrat je šel lačen spat, da-in časnikarji številnih dežela so si je imel priliko, da si napolni me zogotavljal, da je nota ame-želodec. Rad bi ga bil tolažil. riška državnega tajnika Colbyja.

"No, veš, to je samo nekaj ki jo je poslal Italiji z ozirom na mimo idočega. Epidemija krom Rusijo, prišla kot osvetožujo ve-pirja se je polastila vseh, toda ter. Seveda, čisto razumljivo je, pri tebi je ozdravljiva, ker si že zakaj se Lloyd Geoga pogaja s sam spoznal svojo bolezen. Šele sovjetskimi zastopniki. On jih ho-če ne bi o tem nič vedel, bi bilo če odvrtni od tega, da bi obvaro-slabo s teboj."

"K vragu s to dobo! Vleče se Spargo je nedalje rekel: "Boljše-že preko enega leta... in niti vizez ni le očgovoren za stisko ene vrste. Ali moreš zapopasti Rusije, temveč tudi za velik del to? Če ne bi bilo tega prokle-trpljenja v Evropi." Ob koncu tega krompirja, bi v tem času govora se je Spargo izjavil na-že spisal kako povest. Pridi vendar k nam; stanujem takoj pripada nobeni stranki, da pa je poleg. Kramljali bomo in mi-slili na našo slavno preteklost. Tudi jedli bomo kako malenkost. Imam namreč prompir in prist-no kavo" — prijel me je za ro-ko in šla sva.

Ker nisem pisatelj in ker ne zaničujem krompirja, zato po-nudbe nisem odbil. Nasprotno: celo vesel sem bil, ker te žlahtne rastline že več dni nisem oku-sil.

On je stanoval v nekem me-ščanskem stanovanju: pohištvo, prevlečeno s svilo, ogledala, elek-trična razsvetljava. Z eno be-sedo: gotov "milostivi gospod" s plačo, ki se računa na tisoče. Ogledaj si idealista! Kako se je razmel na vse. Zavidal sem mu.

"Maruška, predstavita se eden drugemu. To je moj tovariš iz kriminala," me je predstavil svoj mladi, lepi ženi. "Ah, Danjelka, Danjelka, če bi bil se-daj pred nama takole krožnik kriminalnih spargljev, to bi bi-lo veselje."

In njegove oči so zablestele.

Ah, če bi bili tukaj! "Jaz sem si v skominih obilnil ustne.

"No, in sedaj, Maruška, pripra-vi nam par krompirjev in speci-nam kaj h kavi. Pojdi Danjel-ka, greva v moj kabinet, sedi in puši."

Meni, ki sem prišel z dežele, so bile tudi cigarete luksuz, za-to sem se z veseljem odzval nje-govemu povabilu.

"Tu vidiš moje nesrečne lite-rarne poskuse." Pjevok je vzvel iz pisalne mize par pol pa-

Razkrinkani Habsburžani

SPISALA GROFICA LARISCH.

Bivala sva v hotelu Claridge, ki je bil takrat temoten, neudoben kraj in ne kakor dandanes hotel, čegar prekrasne sobe je veselje videti. Ko smo dospeli tja, smo našli tam napolitanskega kralja in kraljico; zelo sem bila vesela videti Žefijo, saj mi je bila izkazala veliko prijaznost in ljubezen. Mislim, da je bila v resnici lepša kot njena sestra Elizabeta, katero je posnemala v vsem mogočem; njena najznačilnejša lastnost pa je bila njena izredno dobra narava. Kraljica je bila udana mojemu očetu in je jako ljubila mojo mater; in ker je bila vesela, ravnodušna ženska, me je zelo veselilo, biti z njo v Londonu.

Po našem prihodu sem imela s svojim možem eden, dva nesrečna prizora. Nikdar mu nisem ugodila, kakor je bilo videti. Izpocetka sem jokala, potem pa sem izgubila potrpljenje. "Kako sem bila neumna, da nisem poslušala Henrika, ko mi je odsvetoval, poročiti se s teboj," sem vzrojila neki dan. "In kako sem bil jaz neumen, da sem ponižal ugled svoje rodbine s tem, da sem poročil hčerko igralke," je odvrnil.

To namigavanje na mojo predrago mater me je ranilo v srce, in odgovorila sem z izrazi, ki jih nisem pretehtala.

"Največja krivda zadene mojega strica," se je pritoževal Jurij; "edino njegovo častihlepje je bilo, priti v sorodstvo s cesarsko hišo; moja nagnjenja zanj niso obstojala."

Mojega soproga je navdajal strah, da se ne bi pri njem razvili znaki očetove blaznosti, in kadar je bil milejše razpoložen, me je prosil, naj ga nikdar ne

žalovala dolgočasnost njenega dvora in nekoliko šunno domačnost, ki je obdajala prestol, tako da mislim, da je bila skrival vesela, da je bila naša pot v Windsor zgolj popoldanski obisk.

Na postaji nas je pričakovala kraljevska kočija in odpeljali sva se v grad, kjer sem prav dolgo časa sama sedela v kaj lični sobani, dokler se naposled niso odprla vrata in sta kraljica in cesarica skupaj prišli ven.

Spominjam se, da sem razmišljala, koliko nasprotje sta bili ti dve gospe. Izabeta je nosila temno, modro žametasto, s kožuho vino obrobjeno obleko, delo iz Rue de la Paix, njen kloboč pa je bil izbrana stvar, z mehko se svetecitimi izpreminjastimi peresi.

Kraljica Viktorija je bila majhna, bolj močne postave, in je nosila obirno črno svinatno obleko, ki jo je deloma skrival indijski shawl. Na glavi je imela ogromno belo vdovsko čepico, nič pa ni moglo zmanjšati njenega prijaznega, prostodušnega obraza.

Ko je kraljica stopila v sobo, sem vstala in se globoko priklonila. Teta Cissi se je obrnila k njej: "To je moja nečakinja, grofica Jurij Larisch," je rekla, naka mi je kraljica Viktorija iztegnila roko, da jo poljubim ter izpregovorila nekoliko prijaznih besedi. Zatem sva se poslovili, in edina opazka Elizabete o tem razgovoru je bil dolg: "O... vesela sem, da je minulo."

Malo dni po tem našem obisku v Windsorju je dospel Rudolf. Neki večer smo šli z njim k pozdravnemu večeru, ki ga je priredil grof Deym, član avstrijskega poslanstva, ki je bil v sorodu z mojim soprogom. Pri večerji sem sedela poleg Lorda Beaconsfielda, ki je po večini govoril o svojih knjigah in bi silno rad vedel, kako so mi prijale. Name je naredil utis, da je jako bistroumen, prijeten človek. Na moji levi strani je sedel knez Radolin. Po večerji je angleški prestolonaslednik, ki je bil opazoval lorda Beaconsfielda in mene, rekel Radolinu: "Ta mala grofica je osvojila Beaconsfielda." — "O kar se tega tiče,

je dejal Radolin tako glasno, da sem ga mogla slišati. "grofica si jih bo še mnogo osvojila." Prestolonaslednik se je nasmehnil ter je prišel k meni. "Veste, očarali ste me že," je rekla njegova kraljeva visokost in ko je govoril, se je obrnil k Rudolfu in rekel smeje: "Rad bi, da bi imel tako zalo sestrično."

Jurij Larisch, ki je slučajno slišal to nedolžno šalo, pa me je brez ozira na prestolonaslednikovo navzočnost potegnil na stran.

"Sram te bodi, Marija, vedeš se kakor bavarska kmetica," je rekel jezno.

"Moj Bog... kaj je hušega kakor ljubosumen mož?" je tožil Rudolf, ko je odhajal z angleškim kraljevičem.

Togotila sem se nad Jurijem, tako da mi je prijetni večer dogela skvaril. Pozneje je Rudolf, ki je bil videti predržen, navsetoval, da bi se vrnila v Claridgev hotel z njim, pa moj soprog ni hotel kar nič slišati o tem, in tako sem imela mesto tega prav dolgočasno vožnjo z njim.

Neki večer je cesarica priredila družabni večer, kjer sta bila med drugimi navzoča angleški kraljevič in pokojni vojvoda Teck. Sedela sem med kraljevičem in vojvoda, ki je bil v škotskem kostumu, se mi je dozdevalo silno dolgočasen vzlic svoji zali zunanosti. Bila sem zelo utrujena, ker sem bila cel dan s cesarico na deželi; kraljevič, ki je opazil mojo utrujenost, mi je navsetoval, da naj vzamem veliko čašo whiskyja s sodo, češ, da mi bo to kmalu pregnalo utrujenost. Bil je silno ljubeznjiv, dobrušen in zgovoren; preživela sem kaj prijeten večer. Po dineju je bila kratka plesna zabava. Plesala sem nekolikokrat s kraljevičem. Ko sem se pozneje pri teti Cissi poslovila, sem ji kraljeviča celo zahvalila. "Oj," je rekla Elizabeta in se nasmejala, "mislija bi, da kraljevič vedno dobi, kar želi, zato pazi, Marija, kaj delaš." Te poslednje opazke seveda ni resno mislija.

(Dalje prih.)

POLOM

(Dalje)

Fouchard ocorno. "Ali si ti, Silvina?"

Nihče ni odgovoril. On je ponovil vprašanje in zagrozil, da ustreli. Nazačne se je trudoma odzval zasopel, zadušen plas:

"Da, da, jaz sem, oče Fouchard."

In takoj nato je vprašala: "Kaj dela Charlot?"

"Leži in spi."

"Ah, dobro, hvala vam."

Takoj je nehala teči; vzdihnila je z globokim vzdihljajem, ki je izražal vso njeno trudnost in tesnobo.

"Skozi okno pojdi," je povzel Fouchard. "Ljudje so v hiši."

Ko je skočila v sobo, je osupnila spričo vojakov in obstala v brleči luči sveče; bila je zelo temne polti, gostih črnih las in krasnih velikih oči, ki bi bile že same zadostale, da jo store krasotico; na njenem ovalnem licu se je izražal krepki mir pokornosti. Toda v tem hipu ji je bil nenadni pogled na Honoreja pognal vso kri od srca v obraz; pravzaprav pa vendar ni bila presenečena, da ga vidi tukaj, saj je mislila nanj ves čas svojega teka iz Raucourta.

Honore se je delal, kakor da ne čuti niti najmanjšega nemira, dasi ga je davilo v grlu in so se mu šibile noge.

"Dober večer, Silvina."

"Dober večer, Honore."

Na to je okrenila glavo, da se ne bi izsula v jok; nasmehnila se je Mauricu, ki ga je bila pravkar spoznala. Jeanova navzočnost ji je delala zadrego. Dušilo jo je, zato si je snesla ruto izza vratu.

Honore je nadaljeval, a ne da bi jo tikal kakor nekdanj:

"Skrbelo nas je zaradi vas, Silvina, ker je zdaj toliko Prusov tok okoli!"

Ona je mahoma spet prebledela in strah ji je izkrivil obraz; nehotno se je ozrla proti sobi, kjer je spal Charlot; zamahnila je z roko, kakor da bi odganjala grdo prikazen, in zamrmrala:

"Prusov? Ah, da, videla sem jih!"

Vsa onemogla se je zgrudila na tla in jela pripovedovati.

Ko se je 7. armadni zbor razlil po Raucourtu, se je bila zatekla k svojemu kumu, doktorju Dalichampu, v nadi, da se oče Fouchard domisli in pride tjakaj po njo, preden se odpelje nazaj. V glavni ulici je bila takšna gneča, da še pes ne bi bil zlezal skozi.

Skoraj do širih je dokaj mirno in potrpežljivo čakala ter pulila z ženskimi obvece; kajti doktor meneč, da pošljejo nemara kaj ranjencev iz Metz in Verduna, ako bi se tamkaj vršil boj, se je bavil že štirinajst dni s tem, da priredi veliko dvorano županije za lazar. Prihajali so ljudje, ki so dejali, da utegnejo rabiti ta lazar v najkrajšem času; in zares je bilo čisto od poldneva slišali topove v okolici Beaumonta. Ali to se je godilo ša daleč, in nihče se še ni bal; po odhodu zadnjih francoskih vojakov iz Raucourta pa je s trašnim treskom nenadoma padla granata in udarila v

streho sosednje hiše. Dve drugi stali sledili; bila je nemška baterija, ki je obstreljevala arijergardo 7. zbora. Ze so bili beaumontski ranjenci v županiji: bali so že zanje, da jih ne bi pokončale granate na njihovih slamicah, dočim čakajo doktorja, ki jih ima operirati. Blazni od groze so ranjenci vstajali ter se vzlic svojim ranjenim udom, ki so jim iztikali krike bolečine, plazili v kleti.

"In nato," je nadaljevala Silvina, "ne vem, kako se je zgodilo — nastopila je nenadna tišina... Zlezla sem bila na okno, ki se odpira na cesto in na polje. Nikogar nisem več videla, nobenih rdečih hlač; mahoma pa zaslišim široke, težke korake; nato zakliče neki glas, in vsa puškina kopita padejo v istem hipu na tla... Spodaj na cesti so stali črni, majhni ljudje z umazanimi obrazi in debelimi grdinimi glavami, pokrti s šlemi, podobnimi šlemom naših ognjegascsev. Drugi so mi rekli, da so to Bavarci... Ko sem dvignila oči, sem jih videla — o, takrat sem jih videla tisoče in tisoče, ki so prihajali po cestah, s polj in iz gozdov, s sklenjenih, brezkončnih vrstah. Takoj nato je bila okolica vsa črna od njih. Črna povodenj, črne kobilice, in vedno več, in vedno več, tako da mahoma ni bilo več videti gole zemlje."

In zopet je drhte zamahnila z roko, da odžene strašni spomin.

"Kaj se je godilo potem, si ni mogoče misliti... Zdi se, da so ti ljudje marširali že tri dni in da to se pravkar pri Beaumontu bili kakor blazni. Sdaj so pa tudi skoraj poginjali od gladi; kakor napolnjeni so budili z očmi... Castniki jih niti niso skušali zadržati, ko so planili v hiše in prodajalne, razbijali okna in vrata, trli pohištvo, iskali jedi in pijače in požirali vse, kar jim je prišlo v roke... Pri gospodu Simonnot-u, trgovcu, sem videla enega, ki je s svojim šlemom zajemal sirup iz soda. — Drugi so grizli kose surove slanice, še drugi so žvečili moko. Pravili so jim, da ni ostalo ničesar, več, ker so osemindeset ur hodili vojaki skozi trg; toda oni so našli vzlic vsemu še vedno kaj, očitno skrite zaloge, tako da so si v srdcu zabili v glavo, da polmijo vse meneči, da jim nočejo dati živil. In preden je minila ura, so bile v prodajalnah, v pekarnah, v mesarijah in celo v meščanskih hišah šipe razbite, omare oplenjene in kleti izpraznjene... Pri doktoru — ni si mogoče misliti česa takšnega — sem zalotila debelega človeka ki je pogoltnil vse milo. Najbolj pa so pustošili po kletah. Odgoraj smo jih slišali tuliti kakor živine, lomiti steklenice ter izbijati čepe iz sodov, da se je vino razlivalo s šumenjem vodnakov. Nato so prihajali nazaj, s rdečimi rokami, ker so brodili po razlitem vinu... li, vidite, kaj se zgodi, kadar ljudje tako podivjajo: Gospod Delichamp je zamaš hotel ubraniti nekemu vojaku, da ne bi izpil litra z opijevim sirupom, ki ga je bil iztaknil pri njem. Ob tej uri je nesrečnik gotovo mrtev, takšne muke je trpel, ko sem odhajala.

Silen trepet jo je zagrabil; zakrila si je oči z obema rokama, da ne vidi ničesar več.

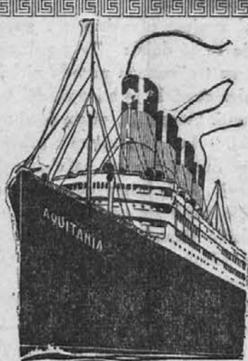
"Ne, ne! Preveč sem videla, to me duši!"

Stari Fouchard, ki je še zmirom nemirno hodil semintja, se je bil približal in je poslušal, stoječ pri oknu; vest o plenitvi ga je navdajala s skrbo; saj je bil vendar slišal praviti, da Prusi plačujejo vse; ali so zdaj še oni pričeli krasti? Tudi Maurice in Jean sta se razburila nad temi podrobnostmi o početju sovražnika, ki ga je deklet pravkar videlo, dočim ga armada že ves ta mesec; odkar se bijo, nista srečela: Honore pa, zamisljen in holestno skrivljenih ust, je motril le njo in mislil na nekdanjo nesrečo, ki jih je ločila.

Ta trenotek pa so se odprla vrata srednje sobe in vstopil je mali Charlot; gotovo je bil slišal materin glas. Pritekel je v srajčki, da jo poljubi. Bil je rožnih lic,

plavalos in modrook, zelo močan in z belo, kodrasto grivo.

Ko ga je Silvina tako nenadoma spet zagledala, je vzdihnila, kakor presenečena od slike, ki jo je vzbudil v nji. Ali ga ni več spoznala, tega oboževanega otroka, da je zrla nanj tako preplašeno prikazem svojih sanj?

CUNARD LINIJE.
LADJA AQUITANIA
 ODPOLOVE 25. januarja '21
 proti
CHERBURG
 Knjižbe prirejene do Hamburga in Paszau
 Cena tretjemu razredu.
 HAMBURG \$125.00
 PASSAU \$129.80
 In poleg še \$5.00 vojnega davka
 V vašem mestu je naš lokalni zastopnik. Pojdite k njemu.

IZVANREDNO ZNIŽANE CENE ZA BOŽIČNE PRAZNIKE.

- \$13.50 moške svilene srajce \$9.00
- \$12.00 moške svilene srajce \$8.00
- \$40.00 moške obleke \$20.00
- \$18.00 obleke za dečke \$12.00
- \$15.00 obleke za dečke \$8.00
- \$17.25 suknje za dečke \$11.50
- \$15.00 suknje za dečke \$10.00
- \$5.00 moške kravate \$3.00
- \$4.00 moške kravate \$2.50
- \$3.00 moške kravate \$2.00

Belaj & Močnik
 6205 St. Clair Ave. Cleveland, O.

DENARNE NAKAZNICE
DRAFTI IN KABELSKE POŠILJATVE
 za Jugoslavijo in druge države, se prodajajo po nizkih tržnih cenah. Naprodaj je Jugoslovanski in razen tujezemski denar. Nalagamo vknjižbe na tujezemske banke. Oglasite se v kateremkoli podružnemu uradu ali agenciji American Railway Express Company, ali v našem lokalnem uradu:
 2048 vzhodna deveta, cesta, Cleveland, O.
 Ali pišite v vašem lastnem jeziku na
FOREIGN MONEY ORDER DEPARTMENT
AMERICAN EXPRESS COMPANY.
 65 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

NAJLEPŠE! NAJSIGURNEJŠE! IN NAJBOLJ UMESTNO!!! — je pošiljati denar v staro domovino, preko stare
THE LAKE SHORE BANKING & TRUST CO
 E. 55th St. & St. Clair Ave. ... Cleveland, Ohio.
 Stara Lake Shore Bank izdaje bančne Menice (For. Draft) katere se TOČNO izplačujejo po vseh jugoslovanskih denarnih zavodih. — Vlagajte vaše prihranke v Banki, katere OGROMNI IMETEK presega svoto \$26,000,000.00.
 Mi plačamo 4% na vse prihranke. In vse naše podružnice imajo inozemski oddelki, preko katerega vam je mogoče poslati denar svojem v domovino. Posebno opozarjamo Jugoslovane v Collinwoodu na našo novo otvoreno podružnico na Euclid Ave. in Ivanhoe Rd.
NASLOVI NAŠIH PODRUŽNIC.
 E. 55th St. & St. Clair Ave. St. Clair Ave. & E. 125 St. Prospect Ave. & Huron Rd. Superior Ave. & E. 120. St. Superior Ave. & Addison Rd. Euclid Ave. & Ivanhoe Rd.
TOČNOST IN SIGURNOST JE NAŠE GESLO.
 Za vsa pojasnila glede pošiljanja denarja, dobivanje vaših rojakov in prijateljev sem, se obrnite na našega upravitelja Inozemskega Oddelka g. J. B. Mihaljevič, ki vam je vedno pripravljen dati prijazno pomoč in vse potrebne informacije — brezplačno. — Pridite osebno ali pišite na
THE LAKE SHORE BANKING & TRUST COMPANY.
 E. 55th St. & St. Clair Avenue.

Naš Tujezemski oddelek je na balkonu.

Baileys

Rdeče znamke z nakupom 10c ali več.

RAZPRODAJA SVILENIH SRAJČ

ki bo vzbudila veliko presenečenje.

Na razprodaji jih imamo 5000

Preje so se prodajale po \$7.50, \$10.00, \$12.50 in \$15.00

V soboto, dne 18. decembra 1920

O tem dogodku govorijo cele milje daleč naokrog! Saj ni čuda! In ravno sedaj pred prazniki. To se je pa zgodilo zato, ker verujemo, da ako hočemo, da se kolesje tovarn nadaljuje vrteti moramo olajšati tovarnarja njegove prevelike zaloge. Nikdar se še ni v Clevelandu zgodilo kaj enakega. In zato prodajamo SVILENE srajce ceneje kot jih morejo izdelati izdelovalnice in v resnici tudi ceneje nego velja material sam na sebi brez dela. Srajce so izdelane iz svilnatega jersey, broadcloth, crepe de chine in iz raznih drugih finih svil. Mnogo belih in tudi različnih križastih vzorcev.

SVILENE SRAJCE! **SVILENE SRAJCE!**

Nikdar še niste videli slične razprodaje kjer se prodaja po predvojnih cenah. Ženske in dekleta! Podarite NJEMU slično koristno BOŽIČNO darilo!

\$5.00

STE LI STORILI SVOJO DOLŽNOST?

Ali ste pomagali vaši trpeči družini v starem kraju? Ako ste ji, tedaj jo ne pozabite v bodoče.

NE POZABITE

da niste bili pri nas še nikdar prevarani. Naša postrežba je bila vedno najboljša. Pošiljajte ves denar vedno le preko nas. Nikdar vam ne bo žal, kajti naše cene so najnižje in izplačamo denar v starem kraju v najkrajšem času, kar vam lahko z lastnoročnimi podpisni prejemnikov dokazemo.

SPREJEMAMO TUDI DENARNE VLOŽKE PO 4% OBRESTITI.

Prodajamo parobrodne listke vseh parobrodskih črt. Našim potnikom preskrbimo potne listine in vse potrebno za potovanje, in sicer BREZPLAČNO.

Dobimo vam družino iz starega kraja v najkrajšem času in opravljamo vse javne notarske posle.

Kadarkoli kaj potrebujete, pridite osebno, ali pišite na:

NEMETH STATE BANK
 IVAN NEMETH, Predsednik.
 10 East 22nd Str. 1597 Second Ave.,
 NEW YORK CITY, N. Y.

LOKALNE NOVICE

Konvencija ohijskih farmerjev deluje na načrtu za stvorenje velike ko-operativne družbe, za prodajo žita, katere glavica bo znašala \$1,000,000. V Ohio je ustanovljenih okrog 400 žitnih in živinskih zadrug, zato ne bo treba drugega, kot da se vse te zadruge združijo eni družbi, katere lastniki bodo vse posamezne zadruge.

deljek zvečer vdrla v mesnico Blumenstock and Reid, na 3261 W. 65. St., kjer so iz varnostne blagajne ukradli \$174.13, pri tem pa so pregledali \$2,000, ki so se nahajali v usnjati torbi poleg glavne računne knjige. Ko so prišli v mesnico, se je tamkaj nahajal en uslužbenec, katerega so z revolverji v rokah prisilili, da je tudi miroval. Lopovi so pri svojem delu vse luči pogasili, kar je tudi vzrok, da so prezrli \$2,000. Stirje banditi so stopili v slaščičarno Mrs. Eme Somonet na 3021 E. 55. St., ter zahtevali, da izroči denar. Ta se je tako prestrašila, da je omedlela. Ko je prišla zopet k sebi, je pronašla, da sta ji bila z roke vzeta dva dijamentna prstena, iz registra pa \$250.—

na, ki ima urad v Nelson poslopju. —Vremenski prerok napoveduje danes in jutri, mraz in precej močan veter. —NARAVA JE EDINO SREDSTVO za zdravljenje bolnikov. Na milijone ljudi ve sedaj, kako si ohraniti zdravje in doseči visoko starost. Oni se poslužujejo naravnega sredstva. Bolgarskega Krvnega čaja. Čisti vam kri. Uredi črevesje. Osladi želodec. Oživi delovanje jeter. Izpere ledovje.

Zasedanje jug. ustavodajne skupščine.

Belgrad, 12. dec.—Ustavotvor na skupščina je obdržavala danes svojo prve sejo, na kateri je bil N. Pašić, ki je najstarejši član skupščine, izvoljen privzoričnim predsednikom. V svojem otvoritvenem govoru je Pašić dejal: "V zgodovini našega troimenega naroda ni bilo nikdar časa, ki je bil važnejši kot sedanj. Gospodje, vi ste se zbrali tukaj, da zagotovite pravice vsem državi ljanom naše države. S krvjo, ki je bila prelita in s pomočjo naših zaveznikov ima naše ljudstvo danes svobodo in vsi smo združeni. (Kaj pa primorski in koroški Slovenci? — Op. ured.)

—Tri dečki, eden star 10 let, drugi 13 tretji 14, so bili zaloteni sinoči v zlatarni na 2462 Ontario ave., kjer so si basali žepe z razno zlatino. Notri so prišli s tem, da so prišli najprej v klet, potem pa razbili vrata, ki vodijo v zgornje prostore. Policistu, ki jih zalotil, so dejali, da so prišli v prodajalno spat.

—Na Union kolodvoru se nahaja ura, ki gre neprestano že 55 let, in je še vedno izredno točna. Pravi, da je to ena najboljših ur v Clevelandu. Leta 1865, ko je bila kupljena, je veljala \$1,000 sedaj pa pravijo izvedenci, da je vredno veliko več. Webb B. Bali, ki navija to uro enkrat na teden že 30 let, pravi, da se ne zmoti za več kot dve sekundi v enem mesecu; po njegovem prepričanju bo ta ura dobra še najmanj 250 let.

MALI OGLASI

AVTOMOBIL ZA 5 OSEB vreden \$700 00 se prodaja za \$185.00. Lepa prilika za hitrega kupca. Vračajte na 6525 St. Clair Ave.

POHISTVO NAPRODAJ Pohištvo za 3 sobe in kuhinjska oprava, še skoro novo in pravno za novoporočenca, se prodaja radi odhoda iz mesta. — Zglasiti se je do sobote v uradu Enakopravnosti. 1x1

FARME NAPRODAJ! Vsem rojakom naznanjam, da imam naprodaj vsakovrstne farme.

Sedaj, ko primanjkuje dela po tovarnah je najpametnejši korak, da si kupite kmetijo in postanete sami svoj gospodar. Pišite ali se osebno zglasite pri MIKE UDOVICH, R. D. 5, Box 46, Panesville, Ohio.

FRANK PIRC 5911 ST. CLAIR AVE. Slovenski sedlar.

Vam popravim zofe, stole, avtomobilske strehe, denarnice in raznovrstne plahte in marsikaj, kar potrebujete čevljarji za dom. Se priporočam vsem rojakom.

Oglejte si naše GRAMOFONE KLAVIRJE GOSLI I. T. D. Najboljši instrumenti po najnižjih cenah. ST. CLAIR MUSIC HOUSE 6532 St. Clair Ave.

DR. J. V. ZUPNIK ZOBOZDRAVNIK 6131 St. Clair Ave. Uhod iz 62. vzhodne ceste.

Opravlja zobozdravniško delo v tej okolici že 7 let.

CLANOM WOODMEN OF THE WORLD št. 281 Collinwood, O. Člane društva se opozarja da se vdeležujejo društvenih sej, ki se vrši vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 10. dop. v društveni dvorani. Assessment se pobira vsako zadnjo sredo v mesecu v Jos. Kunčičevi dvorani od 7. do 8. ure zvečer, zatorej ste prošeni, da ne hodite plačevati na tajnikov dom. Chas. Lampe, tajnik.

Gramofonske Plošče zahtevajte novi cenik Velika zaloga ur in zlatnine. Wm. Sitter 5805 ST. CLAIR AVENUE Cleveland, O.

Pohištvo in druga domača oprava, katero ne rabite in vam je v napotju, je vredna denarja. Mali oglas, za par centov v našem listu vas bo zadovoljil s tem, da boste hitro prodali.

BODITE PAMETNI in kupite AR—BU MAZILLO za rane, izpahke, lišaje, opekline in kožne bolezni. To dobite v vsaki lekarni in denar nazaj, ako niste zadovoljni. Naprodaj tudi pri Bailey's Co. THE AR—BU LABORATORIES CO. 14017 Darley Ave., Cleveland, Ohio.

RAD BI DOBIL žensko za gospodinjjo pri moji družini, bodisi udovo ali dekle. Sprejme se tudi priletno žensko, ki ne more več delati v tovarni. Plača po dogovoru. Katero vesel naj se zglasi na 1142 E. 66. Str. 295

MCKENNA pravi: KUPITE! Moderna hiša s 7 sobami, kopalnico, in elektriko na E. 70. Str. blizu Superior, \$5800. Hiša za dve družini, 10 sob, 2 kopalnice, elektrika, škrljave streha; Norwood, blizu Superior \$9200.00, resnično vredna \$10,500.00

Mc Kenna Bros. 1365 E. 55 Str. Odprto imamo tudi ob večerih.

ZIVI PRAŠIČI NAPRODAJ! Prodajam tolste prašiče in kdor želi napraviti domače klobase naj se zglasi takoj pri JIM ROBICH E. Goller Ave., Euclid, Ohio.

LORAIN, OHIO.

Naznanja se vsem članom kluba "Lipa" da se gotovo udeležijo glavne pol letne seje. Treba je voliti novi odbor za prihodnjo polovico poslovnega leta. Seja se vrši 19. decembra zvečer ob 7 uri v Virantovi dvorani. Pozdrav J. BRUS.

NAPRODAJ! Ford touring avtomobil v dobrem stanju, se prodaja po nizki ceni. Vprašajte na 6611 St. Clair Ave. 296

SOBA se odda na 5209 Luther Ave. in sicer za enega fanta. 297

Joseph Zajec 15605 Waterloo Rd. Prodajalec hiš in stavbišč in zastopnik najbolj zanesljivih družb, katere zavarujejo, PROTI OGNJU Telefon — Wood 228—R

NAJHITREJE in pod garancijo pošiljamo denar v vse dele Evrope po ceni istega dne, ko nam denar dospje v roke. Vsaka najmanjša pošiljatev ima za seboj garancijo American Express Co. z glavnicno \$18,000.000. Kakor se razmere urejuje tako se boljše tudi valuta. Torej ne zamudite prilike, ki se vam nudi. Sedaj dobiti še precejšnjo število kron za dolar, toda tudi to bo kmalu minulo. Mi vam uredimo vse potrebno, da dobiti svoje iz domovine ali, da odpotujete vi tja. Mi prodajamo parobrodne listke za najboljše ladje, ki plujejo v vse dele sveta. Stopite v naš urad, da vam damo natančnejša pojasnila. Se vam priporočata

Zupanc & Kaupa Tujezemska menjalnica & Prekmorska parobrodna agencija. 6603 St. Clair Ave.

Božični večer

KAKOR TUDI NOVO LETO se bliža in gotovo boste rabili razne potreščine. Naša zaloga je dobro založena z vso kuhinjsko in namizno posodo in v tej izbiri bodo našle slovenske gospodinje, ono, kar so vedno želele: našle bodo trpežno blago po primernih cenah.

NA NAŠO PRIDNO mladino pa tudi ni pozabil dobri Miklavž. Pripeljal je svoj velikanski voz naravnost v našo trgovino in naše manice in očetje so vabljeni, da si ogledajo njegovo krasno zbirko igrač in mu puste naročila za svojo deo

CENE PREDMETOM 5c, 10c IN TUDI VEČ, TODA VREDNOST JE ŠE DVAKRAT TOLIKA.

Se vam priporočam

Anton Ogrin - - 760 E. 152nd St.

Tiskovna Družba

THE American-Jugoslav Ptg. & Pub. Company.

6418 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.

Tiskarna Tiskovine Dnevnik Tudi Vi

Je edino slovensko unijsko podjetje, katerega lastuje zavedno delavstvo. Napravljeni v naši tiskarni, so lične in cene jako primerne. Družba izdaja dnevnik Enakopravnost. List prinaša najnovejše novice in druge koristne razprave v prid delavstva. Če še niste naročnik lista, naročite se nanj. Lahko postanete delničar podjetja. Za podrobnosti se obrnite na direktorij ali pa v uradu družbe.

THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.

TEL. PRINCETON 551 6418 ST. CLAIR AVENUE.

NAZNANILO!

Opozarjam delničar Slovenskega Doma v Collinwood, O., da se brezjeme vdeležijo letne delniške seje, katera se vrši tretjo nedeljo v mesecu, 19. decembra 1920. — Ker je ta seja velikega pomena, se prosi delničarje, da se gotovo vdeležijo. Seja se prične točno ob 5 uri zvečer. Ravno tako naj vsa društva, ki so v akciji za S. dom gotovo pošljejo svoje zastopnike. Na dnevnem redu se nahaja mnogo važnih točk posebno pa volitev direktorija za leto 1921. Torej potrudite se da pridete vsaj enkrat v letu na sejo in ukrenete, kar je potrebno. VINKO BLASKO, tajnik.

DRUSTVO "MIR" 142 S. N. P. J., COLLINWOOD, O.

Pozivljam člane, da se gotovo vdeležijo redne društvo seje, katera se vrši tretjo nedeljo v mesecu, t. j. 19. decembra, 1920. Ker je to zadnja seja tega leta, se prosi člane, da se gotovo vdeležijo, posebno pa tisti, ki sploh celo leto niso bili na nobeni seji! Na zadnji seji je bilo sklenjeno, da kdor se ne udeleži bo plačal \$1 v društveno blagajno. Izvzeti so le tisti člani, ki morajo delati v tovarni ali pa oni, ki se radi boleznimi ne morejo vdeležiti. Isto velja za članice. Nadalje je zelo mnogo za ukreniti; posebno važna pa je volitev odbora za leto 1921. Torej pridite in izvolite si odbor, ki bo delal v korist društva in Jednote. Seja se prične točno ob 8:30 zjutraj. VINKO BLASKO, tajnik.

PROŠNJA.

Členom društva Primož Trubar št. 126 S. N. P. J. se uradno naznanja, da se vrši 11. občno zborovanje društva. Na to zborovanje, se vabi vse člane brez izjeme. Kdor se ne vdeleži zapade kazni 14 dni suspenzije v slučaju bolezni, kajti voliti je treba odbor za leto 1921 ter priporočam članom, da volijo odbor, kateri bo zmogel svojega dela (ne glejte na prijateljstvo) in da bo opravljal delo, katero bo prevzel točno in vestno, da bo v zadovoljnost članstvu, društvu ter jednoti. Volite člane, s katerimi boste zadovoljeni skozi celo leto, da ne bo potem po zakotnih vogalih nepotrebnega pregovarjanja. In tudi one člane opozorim, ki mislijo, da oni nimajo dolžnosti spregovoriti besede, ker se točno ne vdeležavajo sej. Vsi smo člani društva in vsi imamo enake pravice. Torej vsi na dan z dobrimi nasveti. Obenem tudi poročam, da ta mesec ne bom pobiral asesmenta druge, kot na seji! Pridite pravočasno. Začetek je točno ob pol 9 uri zjutraj, v nedeljo, 19. decembra Prosi se, da se držimo sklepa novemberske seje. Obenem se apelira na one, kateri so zadržani radi dela, da izročijo svoj asesment drugim članom, da plačajo zanj, kajti absolutno ne vzamem noben asesment na domu za ta mesec. J. GABRENJA, tajnik.

NAZNANILO.

Članom društva Primož Trubar št. 126 S. N. P. J. se uradno naznanja, da se vrši 11. občno zborovanje društva. Na to zborovanje, se vabi vse člane brez izjeme. Kdor se ne vdeleži zapade kazni 14 dni suspenzije v slučaju bolezni, kajti voliti je treba odbor za leto 1921 ter priporočam članom, da volijo odbor, kateri bo zmogel svojega dela (ne glejte na prijateljstvo) in da bo opravljal delo, katero bo prevzel točno in vestno, da bo v zadovoljnost članstvu, društvu ter jednoti. Volite člane, s katerimi boste zadovoljeni skozi celo leto, da ne bo potem po zakotnih vogalih nepotrebnega pregovarjanja. In tudi one člane opozorim, ki mislijo, da oni nimajo dolžnosti spregovoriti besede, ker se točno ne vdeležavajo sej. Vsi smo člani društva in vsi imamo enake pravice. Torej vsi na dan z dobrimi nasveti. Obenem tudi poročam, da ta mesec ne bom pobiral asesmenta druge, kot na seji! Pridite pravočasno. Začetek je točno ob pol 9 uri zjutraj, v nedeljo, 19. decembra Prosi se, da se držimo sklepa novemberske seje. Obenem se apelira na one, kateri so zadržani radi dela, da izročijo svoj asesment drugim članom, da plačajo zanj, kajti absolutno ne vzamem noben asesment na domu za ta mesec. J. GABRENJA, tajnik.